

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Мединської Тетяни Миколаївни

**«Інформаційні технології оцінювання якості бізнес-процесів»,
представлену на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук
за спеціальністю 05.13.06 – інформаційні технології**

Актуальність теми дослідження. Сучасне ринкове середовище вимагає від вітчизняних підприємств постійного вдосконалення систем управління, інформаційних систем та технологій їхньої підтримки. Резерви підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства пов'язані з реалізацією процесного управління і, перш за все, з автоматизацією бізнес-процесів. Попри наявності великої кількості робіт, присвячених процесному підходу та впровадженню бізнес-процесів, існує необхідність комплексної оцінки якості та ефективності бізнес-процесів з урахуванням кількісних та якісних показників.

Актуальність роботи полягає в розробці моделей та інформаційної технології оцінювання якості бізнес-процесів підприємства за умов його стратегічного розвитку з врахуванням невизначеності внутрішнього і зовнішнього середовищ.

За тематичною спрямованістю робота виконувалась в межах науково-дослідної роботи кафедри інженерії програмного забезпечення та кібербезпеки Київського національного торговельно-економічного університету (КНТЕУ) «Розробка інформаційної управляючої системи торговельного підприємства» (номер державної реєстрації 0117U000058) та «Удосконалення методики викладання дисциплін спеціальності «Інженерія програмного забезпечення» КНТЕУ.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. На підставі

ознайомлення з матеріалами дисертації, змістом автореферату та публікаціями здобувача, зроблено наступні висновки.

Дисертаційна робота базується на застосуванні системних принципів проведення наукових досліджень, економіко-статистичному і фінансовому аналізі, методі експертних оцінок, теорії прийняття управлінських рішень, методів математичної статистики, методів кваліметрії та багатокритеріальної оцінки альтернатив.

Методологічно робота спирається на наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі проектування інформаційних систем, оцінки ефективності бізнес-процесів.

Мета дослідження досягнута завдяки вирішенню низки науково-практичних задач, яким притаманна наукова новизна. Основні завдання дисертаційного дослідження обґрунтовані та логічно побудовані.

Достовірність досліджень підтверджено апробацією основних положень на наукових та науково-практичних конференціях.

Основні матеріали дисертаційного дослідження викладено в 13-ти наукових працях, з них: 5 статей у наукових фахових виданнях України (в тому числі 1 авторська одноосібна); 2 статті у міжнародних наукових виданнях; 6 тез доповідей на міжнародних конференціях опублікованих у матеріалах конференцій.

Всі публікації, які вказані в переліку опубліковані автором праць відповідають темі дисертації. Ступінь опублікування результатів достатній.

Основні наукові результати, одержані автором та їх наукова новизна.

Ознайомлення зі змістом дисертації, автореферату та основними публікаціями дозволяє визнати, що мету дослідження виконано. Це знайшло відображення в основних положеннях роботи, які сформульовані автором особисто і характеризуються певною науковою мірою.

В роботі автором запропоновано створення підсистеми оцінки якості бізнес-процесів у загальній автоматизованій системі підприємства.

У дисертації досліджено узагальнену модель оцінювання якості бізнес-процесів з урахуванням якісних і кількісних показників виробничих, організаційних, логістичних та управлінських процесів підприємства за умов його стратегічного розвитку з врахуванням невизначеності внутрішнього і зовнішнього середовищ.

Автором досліджений інтегральний показник оцінки якості бізнес-процесів підприємства, який враховує якість готової продукції, в тому числі якість вхідної сировини, технології виготовлення та зберігання продукції підприємства.

В роботі здобувачем удосконалено математичну модель доставки готової продукції замовникам, яка дозволяє мінімізувати матеріальні та трудові ресурси в процесі оптимального логістичного управління.

У дисертаційній роботі розроблено концептуальну модель інформаційного простору підприємства, його функціональну модель. Запропоновано модель інформаційних потоків і баз даних інформаційної технології оцінювання якості бізнес-процесів підприємства.

Наукова новизна отриманих у дисертації результатів, сформульованих висновків і наданих рекомендацій є очевидною. Результати характеризуються авторським підходом до вирішення поставленого науково-практичного завдання.

Практична значимість результатів дослідження. Практична значимість результатів дослідження полягає в наступному:

- розроблено рекомендації стосовно впровадження інформаційної технології автоматизованої оцінки якості бізнес-процесів виробництва, організаційного управління та логістики на підприємстві;
- розроблено підсистему управління логістикою доставки готової продукції при мінімальних витратах ресурсів;

– наукові результати дослідження апробовані, що підтверджується довідками про впровадження на підприємстві ТОВ «Нові Ласощі-Житомир».

Основний зміст роботи. Дисертаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Повний обсяг дисертації – 232 сторінки. Робота включає 50 рисунків, 12 таблиць, 2 додатки. Список літературних джерел складається із 111 найменувань.

У **вступі** автором визначаються основні проблеми, обґрунтовується актуальність обраної теми, визначається предмет та об'єкт дослідження, ставляться мета та задачі, окреслюється теоретична та практична значущість роботи та її задачі, а також внесок здобувача та апробацію результатів.

У **першому розділі** здійснено аналіз існуючих теоретико-методологічних досліджень щодо моделювання виробничих, організаційних, управлінських, та логістичних бізнес-процесів підприємств та сучасних інформаційних технологій автоматизованого управління ними. Також розглянуто шляхи та засади удосконалення бізнес-процесів на підприємствах, а саме визначено, що бізнес-процеси повинні ґрунтуватися на трьох положеннях – сутність, об'єкти, функції.

У **другому розділі** розглядаються методологічні та аналітичні засади моделювання бізнес-процесів за умов впровадження інформаційних технологій на підприємстві: побудовані імітаційні моделі прийняття управлінських рішень, щодо ефективності здійснення бізнес-процесів за умов визначених в розділі гіпотез поведінки внутрішнього і зовнішнього середовищ; запропоновані критерії відповідності систем і технологій оцінювання міжнародним стандартам; розглянуті концепції розвитку бізнес-процесів на підприємствах. Структуровано основні методи інформатизації діяльності підприємств торговельної галузі. Обґрунтовано та визначено показники ефективності та якості бізнес-процесів торговельного підприємства та на функціональному рівні досліджені засоби управління.

Третій розділ описує аналітичні засоби розробки та функціонування інформаційної технології оцінювання якості бізнес-процесів підприємств за умови їх стратегічного розвитку. Досліджено імітаційну модель оцінювання якості бізнес-процесів в межах реального торговельного підприємства. Запропоновано технологію автоматизованого оцінювання якості бізнес-процесів із застосуванням циклів PDKA (Plan-Do-Chek-Akt).

Четвертий розділ присвячено дослідженню функціональних засад, аналітичних інструментів та програмного забезпечення інформаційної технології оцінювання якості бізнес-процесів підприємств в умовах автоматизованого управління ними. Побудовано функціональну модель підприємства засобами програми ERWIN (методика IDEF0). Досліджено інформаційне середовище підприємства. Розроблена проектно-структурну схему автоматизованого підприємства ТОВ «Нові Ласощі-Житомир» та запропоновано концептуальну модель інформаційних потоків і бази даних інформаційної технології оцінювання якості бізнес-процесів підприємства ТОВ «Нові Ласощі-Житомир».

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам. Структура дисертації логічно побудована і сприяє розкриттю теми дослідження. Дисертація та автореферат оформлені відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, що висуваються до такого роду наукових робіт. Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації.

Зауваження та дискусійні положення дисертації. Незважаючи на досягнути рівень розробок, здійснений у дисертації Мединської Тетяни Миколаївни, окремі положення роботи слід визначити дискусійними, а, отже є підстави зробити низку зауважень.

1. В авторефераті та дисертаційній роботі автор задекларував, що «наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в розробці моделей, методів та інформаційної технології оцінювання якості бізнес-

процесів підприємства». Нажаль в роботі чітко не вказано, які саме методи розроблені автором.

2. В авторефераті та дисертаційній роботі автор задекларував, що однією з задач, які необхідно вирішити для досягнення мети є «розробити ... апаратні та програмні засоби функціонування інформаційної технології автоматизованого оцінювання якості бізнес-процесів». Нажаль в роботі чітко не вказано, які саме апаратні та програмні засоби розроблені автором.

3. В розділі 1 на рисунку 1.4 наведено універсальну процесно-структурну модель організації. Було б доцільно вказати авторський внесок в представлену модель.

4. В параграфі 2.3. автором проведено огляд існуючих архітектур корпоративних інформаційних систем. Незрозуміло як ця інформація впливає на оцінювання якості бізнес-процесів підприємства. Це зауваження стосується і параграфу 2.4. «Концепції розвитку інформаційних технологій управління бізнес-процесами підприємств в умовах їх стратегічного розвитку», в якому автором розглянуто загальну інформацію стосовно впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на управління підприємством. На думку опонента це узагальнююча інформація, яку можна опустити.

5. На рисунку 4.8 наведена «Концептуальна схема зв'язків компанії із зовнішнім середовищем» з явним порушенням вимог методології IDEF0: права сторона функціонального блоку повинна означати тільки «Вихід» (Output), а не вхід-вихід, як представлено; входом функціонального блоку не може бути інтерфейсна дуга «Гроші», оскільки вхідна стрілка означає те, що споживається або перетворюється функцією. Це стосується і діаграми декомпозиції, представленої на рисунку 4.9.

6. В параграфі 4.3 «Засоби аналітичного, програмного та апаратного забезпечення підсистеми автоматизованого управління бізнес-процесами підприємств торговельної галузі» розглянуто програмне забезпечення, яке найчастіше використовується для реалізації системи

автоматизації бізнес-процесів. Нажаль з роботи незрозуміло, які програмні засоби використовувались для автоматизованої оцінки якості бізнес-процесів ТОВ «Нові Ласощі Житомир».

7. В тексті дисертації зустрічаються посилання на неіснуючі рисунки, як наприклад рис. 2.7, 2.9. Зустрічаються невдалі редакційні технічні, стилістичні вирази, як наприклад: «процесно-орієнтовані бізнес-процеси», «оцінка якості бізнес-процесів, **ціни** і потенціалу підприємства», «моделювання організаційних і **ресурсних процесів** оцінки якості бізнес-процесів», «розробити теоретичні засоби», «в умовах **слабоформалізуємого** конкурентного середовища», «головними **напрямами способами** державної інформаційної політики» (виділено опонентом).

Втім, зазначені недоліки суттєво не знижують достатнього рівня дисертаційної роботи.

Загальні висновки. Дисертаційна робота Мединської Тетяни Миколаївни «Інформаційні технології оцінювання якості бізнес-процесів» є самостійно виконаним завершеним науковим дослідженням актуальної проблеми, містить розроблені методичні рекомендації щодо впровадження інформаційної технології автоматизованої оцінки якості бізнес-процесів виробництва, організаційного управління та логістики на підприємстві, а також досліджено функціональні засоби, аналітичні інструменти та програмне забезпечення інформаційно-управляючої підсистеми оцінювання якості бізнес-процесів в загальній автоматизованій системі торговельного підприємства.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені, і таким чином мету дослідження досягнуто. Основні положення дисертації, що задекларовані здобувачем містять елементи наукової новизни, рівень яких визначено конкретно. Структура й обсяг роботи відповідають встановленим вимогам. Автореферат є ідентичним за змістом з основними положеннями дисертації і лає повну переконливу уяву про виконану роботу.

Наукові положення, висновки та рекомендації обґрунтовані, аргументовані, містять елементи наукової новизни та пройшли необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертації. Тема та зміст дисертаційної роботи відповідають паспорту спеціальності 05.13.06 - інформаційні технології та профілю спеціалізованої вченої ради Д 26.056.01 Київського національного університету будівництва і архітектури.

На підставі детального аналізу змісту представленої на відгук дисертаційної роботи, встановлено, що в цілому здобувачем виконані вимоги, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.06 – інформаційні технології.

Вважаю, що дисертаційна робота дисертаційна робота Мединської Тетяни Миколаївни «Інформаційні технології оцінювання якості бізнес-процесів» відповідає усім вимогам пунктів 9, 11, 13 та 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженими постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24 липня 2013 року (зі змінами та доповненнями), а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.06 – інформаційні технології.

Офіційний опонент:

кандидат технічних наук,
доцент кафедри інформаційних технологій
Донецького національного університету
імені Василя Стуса, МОН України

Т.В. Січко

